

etkinlikli SORU BANKASI

Sosyal Bilgiler

Akıllı Tahta
Uyumlu

Pekİştiren Analitik
Etkinlikler

Öğrenme Çıktısı
Testleri

Video
Çözümü

6

SINIF

Mustafa PETEK

ÇANTA®
YAYINCILIK A.Ş.

ISBN

ISBN: 978-625-6137-40-0

Yazar

Mustafa PETEK

Dizgi - Tasarım

Çanta Yayıncılık Tasarım Atölyesi

Redaksiyon

Beyza YAZGAN

Baskı Yeri

BAŞAK MATBAACILIK TAN. HİZ. A.Ş.
Çınar Mah. Çankırı Bulvarı No:108
Akyurt/ANKARA

ÇANTA®
YAYINCILIK A.Ş.

Yeni Batı Mahallesi
2401. Sokak No:18
Yenimahalle / ANKARA

© Copyright

Bu soruların her hakkı ÇANTA
Yayıncılık AŞ'ye aittir.

Hangi amaçla olursa olsun; tamamının
veya bir kısmının kopya edilmesi,
fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir
yolla çoğaltılması ya da kullanılması,
yayımlanması yayınevinin yazılı izni
olmadan yapılamaz.

Değerli Öğrencilerimiz;

T.C. Millî Eğitim Bakanlığının gerçekleştirdiği müfredat değişikliği kapsamında yeni öğretim programını detaylı şekilde inceledik. Maarif Modelde yer alan öğrenme çıktılarıyla %100 uyumlu “Etkinlikli Soru Bankası” adını verdiğimiz eserimizi titizlikle ve büyük bir emekle hazırladık. Kitabımızı planlarken öncelikli amacımız; öğrenmeyi kolaylaştırıp pekiştiren, değişen müfredatla uyumlu, alanımıza yenilik katan, öğrencilerimizin analiz ve yorum yapma becerilerini geliştiren bir eser ortaya koymaktı. Sonuç olarak bu hedeflere ulaştığımızı düşünüyor ve Etkinlikli Soru Bankamızın yeni sistemde başarınızın anahtarı olacağına yürekten inanıyoruz.

“Maarif Modeli”ni Tümüyle Yansıtan Kitabımızın Bölümleri:

Kitabımız, Maarif Modeli’nin temel ilkeleri doğrultusunda, öğrenme sürecinizi en verimli hâle getirmek için özel olarak tasarlandı. Her bir bölüm, sizi adım adım başarıya taşıyacak şekilde planlandı.

- **Kavramlar Tablosu:** Her öğrenme alanın başında yer alan bu bölümde, öğreneceğiniz tüm temel kavramların anlamlarını bulacaksınız. Bu sayede, yeni konulara başlamadan önce sağlam bir altyapı oluşturacak ve derslere hazır olacaksınız.
- **Pekiştiren Etkinlikler Bölümü:** Daha önce öğrendiğiniz konuları pekiştirmeniz için çeşitli ölçme araçlarını kullanarak eğlenceli ve öğretici etkinlikler hazırladık. Bu bölüm, bilgilerinizi kalıcı hâle getirmenize yardımcı olacak.
- **Öğrenme Çıktısı (Konu) Testleri Bölümü:** Her bir öğrenme çıktısına özel olarak hazırlanan bu testler, kazandığınız bilgileri ölçmenizi sağlayacak. Böylece, hangi konularda daha güçlü olduğunuzu, hangilerinde tekrar yapmanız gerektiğini kolayca görebileceksiniz.
- **Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavları Bölümü:** Bir öğrenme alanını tamamladıktan sonra, o alana ait tüm bilgilerinizi bir arada değerlendirebileceğiniz genel sınavlar bu bölümde sizleri bekliyor.
- **Açık Uçlu Sorular Bölümü:** Bu bölümde yorum yapma becerilerinizi geliştirecek ve eleştirel düşünmeyi teşvik edecek açık uçlu sorulara yer verdik. Bu sorularla özellikle okullarınızdaki “Açık Uçlu Yazılı Sınavlarına” hazır olacaksınız.

Kıymetli öğrencilerimiz; Etkinlikli Soru Bankamızla birlikte çıktığınız öğrenme yolculuğunda, geleceğe güvenle bakmanızı sağlayacak bilgi ve becerilerle donanacağınıza inanıyor, hepimize başarılar diliyorum.

Mustafa PETEK

Sosyal Bilgiler Öğretmeni

@sosyalkampus

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden ilâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, ilâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Akif ERSOY

İçindekiler

1. ÖĞRENME ALANI

Birlikte Yaşamak.....	3
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	27
Açık Uçlu Sorular	29

2. ÖĞRENME ALANI

Evimiz Dünya	31
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	65
Açık Uçlu Sorular	67

3. ÖĞRENME ALANI

Ortak Mirasımız	69
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	109
Açık Uçlu Sorular	111

4. ÖĞRENME ALANI

Yaşayan Demokrasimiz.....	113
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	137
Açık Uçlu Sorular	139

5. ÖĞRENME ALANI

Hayatımızdaki Ekonomi	141
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	165
Açık Uçlu Sorular	167

6. ÖĞRENME ALANI

Teknoloji ve Sosyal Bilimler	169
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	185
Açık Uçlu Sorular	187

Cevap Anahtarı.....	189
---------------------	-----

birlikte yaşamak

1. ***öğrenme alanı***

ÖĞRENME ÇIKTILARI

Birlikte Yaşamak

- Dâhil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerinin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme
- Kültürel bağlarımızın toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme
- Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme

21

etkinlik

5

***öğrenme çıktısı
değerlendirme
testi***

1

***öğrenme alanı
değerlendirme
sınavı***

10

***açık uçlu
soru***

1. öğrenme alanı

	Çok İyi Öğrendim	Öğrendim	Tekrar Etmeliyim
Birlikte Yaşamak			
Dâhil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerinin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme	☐	☐	☐
Kültürel bağlarımızın toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme	☐	☐	☐
Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme	☐	☐	☐

KAVRAM TABLOSU

Grup	Görüşleri, çıkarları bir olan kimseler bütünü; ekip.
Rol	Bir işte bir kimsenin üstüne düşen görev.
Hak	İnsanların belirli sınırlar ve kurallar çerçevesinde bir işi yapma yetkisi.
Sorumluluk	Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi.
Birlik ve beraberlik	Bir topluluğun veya milletin ortak değerler ve hedefler doğrultusunda bir arada hareket etmesi ve dayanışma içinde olması.
Dayanışma	Toplumun kurum ve kuruluşları ile ortak değerler konusunda birleşmesi ve birlikte hareket etmesi.
Kültür	Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler bütünü.

A

MAVİ GÖZLÜ ÇOCUK: MUSTAFA

Mustafa Kemal, 1881 yılında Selanik'te doğdu. Babası Ali Rıza Efendi, annesi Zübeyde Hanım'dır. Babası, gümrük memurluğu ve kereste ticareti yapmış; erken yaşta vefat etmiştir. Annesi okuma-yazma bilen bir kadındı. Mustafa Kemal'in Fatma, Ahmet, Ömer, Naciye ve Makbule adlarında kardeşleri vardı ancak sadece Makbule Hanım uzun süre yaşamıştır. Mustafa Kemal, çocukluk yıllarında hem mahalle mektebine hem de Şemsi Efendi Okuluna gitmiş, küçük yaşta disiplinli ve başarılı bir öğrenci olmuştur.

Parçadan hareketle aşağıda verilen açıklamaları doğru veya yanlış şeklinde değerlendiriniz.

a

Mustafa Kemal, aile içinde aynı anda birden fazla role sahip olmuştur.

Doğru

☐

Yanlış

☐

b

Mustafa Kemal için öğrencilik, doğuştan kazanılan rollere örnek gösterilebilir.

Doğru

☐

Yanlış

☐

c

Öğrencilik rolünün gerektirdiği sorumlulukların bilinciyle hareket etmiştir.

Doğru

☐

Yanlış

☐

d

Sahip olduğu rollerin gereği olarak hak ve sorumlulukları olmuştur.

Doğru

☐

Yanlış

☐

B

Aşağıda verilen metni okuyunuz. Metinde Aybüke'ye ait rolleri bularak "✓" sembolü ile işaretleyiniz.

6. sınıfa giden Aybüke sabah yatağından kalktı, yüzünü yıkadı, yatağını düzeltti. Annesi, babası, babaannesi ve küçük kardeşiyle kahvaltısını yaptıktan sonra okul servisine binip okula gitti, derse başladı. Okuldan eve servisle dönen Aybüke, arkadaşlarıyla dışarıda oyun oynamak için annesinden izin istedi. Ona izin veren annesi gelirken marketten süt almasını söyledi. Arkadaşlarıyla buluşup oyun oynayan Aybüke, marketten süt alarak eve döndü.

1	Öğrenci	☐
2	Yolcu	☐
3	Kuzen	☐
4	Torun	☐
5	Müşteri	☐
6	Arkadaş	☐
7	Sporcu	☐

C

Aşağıdaki bilgilerde grupların özelliklerinden doğru olanları “✓” sembolü ile işaretleyiniz.

a

Grup üyeleri birbirlerini tanır.

☐
b

Hayatımız boyunca farklı gruplara dâhil olur ve bu gruplar içinde çeşitli roller üstleniriz.

☐
c

Sınıf grubu oyun grubuna göre daha kısa süreli bir gruptur.

☐
d

Belirli bir amacı gerçekleştirmek için iş birliği ve iş bölümü yaparlar.

☐
e

Görüşleri, çıkarları bir olan kimseler bütünüdür.

☐
f

Gruplarda oluşacak “biz” duygusu, dayanışmayı ve bağlılığı artırır.

☐
g

Doğduğumuz andan itibaren içinde büyüdüğümüz ve etkileşimde bulunduğumuz ilk grup sınıfımızdır.

☐
h

Gruptaki bir üyenin eylemi diğer üyeleri etkilemez.

☐
D

Görselleri inceleyerek tabloda yer alan boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

	Görseller	Dâhil Olduğum Grup	Grupta Sahip Olduğum Roller
a.			
b.			
c.			
d.			

E

Aşağıdaki resfebelerin karşılığı olan kelimeleri boşluklara doğru şekilde yazınız.

GÖR

1

UL

2

1**EY**

3

LUM

4

TOR

5

KAT

6

F

Aşağıda verilen açıklamadan hareketle “Sonradan sahip olduğumuz rolleri” işaretleyiniz.

Rollerimizin bir kısmı doğuştan sahip olduğumuz rollerdir. Bu roller biyolojik özelliklerimizden kaynaklanan, herhangi bir ilgi ve yeteneği gerektirmeyen rollerimizdir. Bunları seçme imkânımız yoktur. Bazı rollerimizde vardır ki bunlara isteğimizle çalışarak, başarı göstererek sonradan sahip oluruz.

Evlat

☐

Mühendis

☐

Kardeş

☐

Sanatçı

☐

Öğrenci

☐

Futbolcu

☐

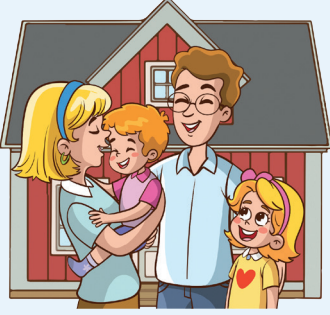
Birlikte Yaşamak

1. ÖĞRENME ALANI

7

G

Metni okuyunuz. Aile birliğini sağlayan unsurların hangileri olduğunu “✓” sembolü ile işaretleyiniz.

Aile birliği; aile üyeleri arasındaki güçlü duygusal bağ, karşılıklı destek, ortak amaç ve değerler etrafında kenetlenme ve uyum içinde olma durumudur. Bu, bireylerin kendilerini ailenin önemli bir parçası olarak hissettiği, “biz” duygusunun güçlü olduğu, sevinçlerin ve zorlukların paylaşıldığı, üyelerin birbirine güvendiği ve saygı duyduğu sağlam bir yapıyı ifade eder.

Şefkat

☐

Paylaşım

☐

Bencillik

☐

İletişim

☐

Ön yargı

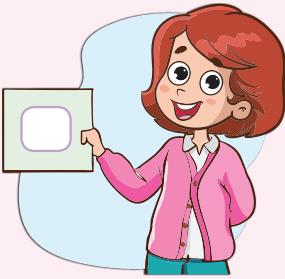
☐

Nezaket

☐

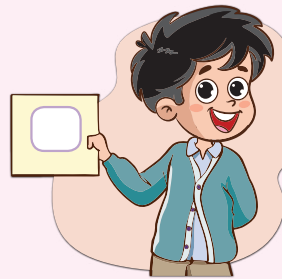
H

Kutucuklarda yazılan açıklamaların hangi gruplara ait olduğunu eşleştiriniz.

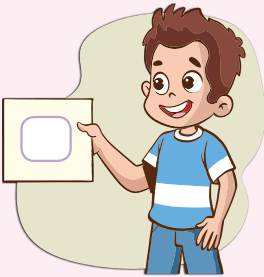
a

Doğduğumuz andan itibaren içinde büyüdüğümüz hayatımızdaki ilk gruptur. Bu grup içinde çocuk ve kardeş rollerini üstleniriz.

b

Anne ve babamızın yakınlarından oluşur. Bu grupta torun, yeğen, kuzen, hala, teyze, amca, dayı, dede gibi rollere sahip olabiliriz.

c

Hayatımızın önemli bir bölümünü oluşturan bu grupta öğrenci, nöbetçi, sınıf başkanı gibi roller alabiliriz.

d

Eğitimimizi, kişisel gelişimimizi ve sosyalleşmemizi geliştiren bu gruplarda araştırmacı, proje koordinatörü, lider gibi rolleri üstlenebiliriz.

1.

Sınıf

2.

Aile

3.

Odak

4.

Akraba

1. Birey, büyüdükçe yeni sosyal roller edinir. Ailesinin içinde kendisine ait olan sosyal rolleri yerine getirmeye başlar. Okul çağına gelen birey, öğrencilik sosyal rolünü üstlenir. Böylece öğrenci olmanın gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmeye başlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi öğrencilerin yerine getirmesi gereken sorumluluklardan biri değildir?

- A) Düzenli olarak okula devam etmek
- B) Okul aile birliği toplantısına başkanlık etmek
- C) Sınıf kurallarına dikkat etmek
- D) Okulda öğrendiği bilgileri evde tekrar etmek

3.

Elif Hanım sabah eşi ve çocuklarıyla birlikte kahvaltı hazırlamış, ardından görevli olduğu müzeye gitmiştir. Çıkışta markete uğrayıp alışveriş yaptıktan sonra evine dönmüştür.

Buna göre Elif Hanım gün içinde hangi role sahip olmamıştır?

- A) Anne
- B) Müşteri
- C) Yolcu
- D) Eş

4. Aşağıdaki görselde Yılmaz ailesinin üyelerine yer verilmiştir.

Verilen ailede huzur ve mutluluğun sürekliliği;

- I. şefkat ve nezaketin ön planda tutulması,
 - II. rollerin gerektirdiği sorumlulukların yerine getirilmesi,
 - III. bireysel çıkarların ön planda tutulması
- durumlarından hangilerine bağlıdır?**

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

5.

Görüşleri, amaçları ve çıkarları ortak olan bireylerin bir araya gelerek oluşturduğu topluluğa “grup” denir. Gruptaki kişiler bir konu, hedef ya da ilgi alanı etrafında birleşirler ve genellikle birlikte hareket eder; iş birliği yaparlar.

Verilen açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi grup olarak değerlendirilemez?

- A) Voleybol takımı oyuncuları
- B) Proje ekibi öğrencileri
- C) Halk oyunları ekibi
- D) Otobüs durağında bekleyenler

6.

Aşağıda bir kişinin grup içindeki rolleri ve hakları ile ilgili tabloya yer verilmiştir.

GRUP	Grup içindeki Roller	Grup içindeki Haklar	Gruptaki Sorumluluk Örnekleri
Aile	Çocuk, abla	Müzik dinlemek, televizyon seyretmek	Odasını temiz tutmak
Okul	Öğrenci	Okul kütüphanesinden yararlanmak	Derslerine düzenli çalışmak
Spor kulübü	Sporcu	Sportif yeteneklerini geliştirmek	Antremanlara zamanında gitmek

Tablodaki bilgilere bakılarak,

- I. Bir gruba üye olduğunda diğer gruptaki sorumluluklar ortadan kalkar.
- II. Haklarımız ve sorumluluklarımız yer aldığımız gruba göre değişiklik gösterir.
- III. Bireyler aynı grup içinde farklı rollere sahip olabilirler.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7.

İmparatorun ordusu savaşa hazırlanıyordu. Atları kontrol eden askerler, bir atın nalında çivi eksik olduğunu fark etti. İmparator hemen düzeltilmesini emretti. Çünkü bir çivi, bir nal; nal, bir atı; at, bir haberi; haber de savaşı etkileyebilirdi. Sonuçta, bir çivi eksikliği orduya yenilgi getirebilirdi.

Verilen metinden hareketle,

- I. Olayların birbirine bağlı şekilde ilerleyebileceğine dikkat çekilmiştir.
- II. Sorumluluk bilinciyle hareket etmenin önemine değinilmiştir.
- III. Toplumdaki bazı rollerin önemli bazılarının önemsiz olduğu vurgulanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

1. İnsanların günlük yaşamda üyesi olduğu bazı grup ya da kurumlar, bu grup ya da kurumlarda da üstlendikleri bazı roller vardır. “Rol” grup ya da kurumlarda üzerimize düşen görevdir. Grup içinde aldığımız görev ve sorumluluklara yani rolümüze uygun davranışlar sergilememiz gerekir.

Buna göre aşağıdaki seçeneklerin hangisinde rol ve rolden beklenen davranış hatalıdır?

- A) Mühendis Zeynep Hanım, inşaat alanındaki projelerini ekip arkadaşlarına sunmuştur.
B) Veteriner Ahmet Bey, kliniğe getirilen hayvanları muayene etmiştir.
C) Aşçı Derya Hanım, mutfağında yöresel yemekler hazırlamıştır.
D) Avukat Can Bey, müvekkilinin davasına yeterli özeni göstermemiştir.

2.

Rollerimizin bir kısmı doğuştan sahip olduğumuz rollerdir. Bu roller evlat ya da kardeş olmak gibi biyolojik özelliklerimizden kaynaklanan, herhangi bir ilgi ve yeteneği gerektirmeyen rollerimizdir. Bazı rollerimiz de vardır ki bunlara isteğimizle çalışarak, başarı göstererek sonradan sahip oluruz. Bunlar özgür irademizle katıldığımız grupların bize yüklediği rollerdir.

Buna göre,

- I. Bazı rollerimiz sosyal çevreyle etkileşim sonucu kazanılır.
II. Doğuştan gelen roller çaba gerektirmeden elde edilir.
III. Bireylerin sonradan sahip olduğu rolleri daha önemlidir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

3. Aşağıda Ecrin'in yaşamı ile ilgili önemli gelişmelerin olduğu durumlar verilmiştir:

9 Nisan 2009'da Konya'da doğdum.	6 Temmuz 2014'te kardeşim Mert dünyaya geldi.
16 Eylül 2015'te Selçuklu İlkokulunda birinci sınıfa başladım.	Ağustos 2017'de halamın düğününe katılmak için uçakla Almanya'ya gittik.

Verilenlere göre aşağıdakilerden hangisi Ecrin'in rolleri arasında gösterilemez?

- A) Abla B) Yeğen C) Yolcu D) Sporcu

4. Arda sadece futbol yetenekleriyle değil, aynı zamanda arkadaş canlısı ve yardımsever kişiliğiyle de ön plana çıkmaktadır. Takım arkadaşları ve öğretmenleri tarafından sevilen ve saygı duyulan Arda, yeni kaptanlık görevini üstlenmesiyle birlikte takım içindeki motivasyonu daha da artırmıştır. Gelecekte hem okul takımını başarıya taşımayı hem de derslerinde aynı başarıyı sürdürmeyi hedeflemektedir.

Buna göre Arda ile ilgili,

- I. Birden fazla role sahip olmuştur.
- II. Takımındaki yeni rolü ile sorumluluk üstlenmiştir.
- III. Sosyalleşme konusunda zayıf kalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız III B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

5.

GENEL AĞ HABERİ

... Ailede bireylerin rol paylaşımının aynı zamanda huzur ve mutluluğun sağlanması için de en önemli faktörlerin başında geldiğini belirten Prof. Dr. Nevzat Tarhan "Bireyler, tıpkı tiyatro sanatçıları gibi rolü neyi gerektirirse onu yerine getirir. Ailede ve sosyal hayatta da rollerimiz vardır. Anne rolü ayrı, baba rolü ayrı, çocukların rolleri ayrıdır." demiştir.

Verilenlerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

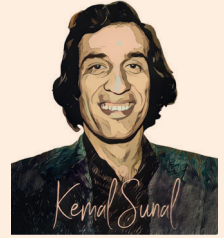
- A) Her bireyin aile içinde belli bir sorumluluğu bulunmaktadır.
- B) Ailede herkes kendi rolünü sağlıklı bir şekilde yerine getirmelidir.
- C) Aile bireylerinin tümü aynı role sahip olmalıdır.
- D) Huzur ve mutluluğun koşulu doğru rol paylaşımından geçmektedir.

6.

GÜLDÜREN ADAM: Kemal Sunal

1944'te İstanbul'da dünyaya geldi. İlk öğrenimini Mimar Sinan İlkokulunda, lise eğitimini ise Vefa Lisesinde tamamladı.

- 1966'da profesyonel tiyatro oyunculuğuna başladı.
- 1973'te "Tatlı Dillim" filmiyle sinemaya adım attı.
- 1975'te Gül Sunal ile evlendi. Ali ve Ezo adlarında iki çocuğu oldu.
- 2000 yılında bindiği bir uçakta kalp krizi geçirerek hayatını kaybetti.

Verilen bilgilerden hareketle Kemal Sunal için,

- I. Evlat, eş ve baba gibi farklı roller edinmiştir.
- II. Bazı rolleri çalışıp çabalayarak elde etmiştir.
- III. Sinema hayatına tiyatrodan önce başlamıştır.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

A

Aşağıda boş bırakılan yerleri uygun kelimeler ile doldurunuz.

- ☐ Millî kültür ☐ Mevsimlik ☐ Halk oyunları ☐ Geleneksel ☐ Darbe ☐ Dinî

1. Nevruz ve Hıdırellez Bayramı bayramlarımız arasındadır.
2. Bir millete kimlik kazandıran, tarih boyunca meydana getirilmiş olan, o millete ait maddi ve manevi değerlerin bütününe denir.
3. Deri, örmecilik, yazmacılık, bakırcılık gibi sanatlar, Türk sanatları arasında yer alır.
4. Figürler, ritim, giyim, müzik ve estetik özellikler barındıran yöre insanının duygu ve düşüncelerini yansıtır.
5. 15 Temmuz 2016'da karşı karşıya kaldığı girişiminde Türkiye, milleti ve devletle omuz omuza vererek birlik ve beraberlik içerisinde hareket etmiştir.

B

Sosyal kültürel bağlarımız ve millî değerlerimizin önemi ile ilgili verilen cümleleri doğru veya yanlış şeklinde değerlendirerek işaretleyiniz.

a

Ortak dil, tarih, kültür, gelenek ve görenekler; bireyleri birbirine bağlar.

Doğru ☐

Yanlış ☐

b

Bir toplumun varlığını sürdürmesi için hayati öneme sahiptir.

Doğru ☐

Yanlış ☐

c

Bireylerin kendilerini bir topluluğun parçası olarak hissetmelerini sağlar.

Doğru ☐

Yanlış ☐

d

Yalnızlık hissini artırarak toplumsal çözümü hızlandırır.

Doğru ☐

Yanlış ☐

a Kültürün maddi unsurlarından olan şehirler ve konutlar oluşturulurken orada yaşayan insanların inançları, düşünce dünyaları, kültürel yapısı dikkate alınmalıdır. Böyle oluşturulan şehirler toplumsal birlikteliği destekler.

b Ebru sanatı, özel hazırlanmış boyaların su yüzeyine serpilerek oluşturulan desenlerin kâğıda aktarılmasıyla yapılan geleneksel bir Türk süsleme sanatıdır. Ebru, Türk kültürünün ve sanatının önemli bir parçasıdır.

c Semazen, Mevleviliğe bağlı olarak yapılan sema ayininde dönen kişiye denir. Bu kişiler, sema adı verilen özel bir zikir ve ibadet sırasında dönerler. Dönüşleri; Allah'a olan aşkı, evrenin dönüşünü ve insanın ruhsal yükselişini simgeler.

d Türküler, millî kültürün bir parçasıdır. Geçmişte yaşanmış olayları, insanların sevinçlerini, üzüntülerini ve günlük yaşamlarını anlatır. Bu yönüyle türkülerin incelenmesi, toplumsal hayatı ve kültürel değerleri anlamamıza yardımcı olur.

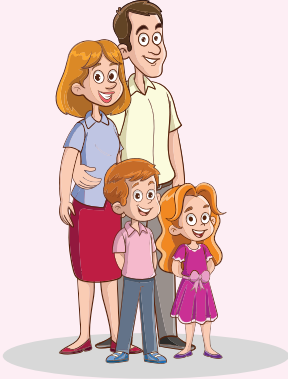
e Halk oyunları, millî kültürümüzün önemli bir parçasıdır. Her yörenin kendine özgü halk oyunları vardır ve bu oyunlar sayesinde yöresel farklılıklar, kültürel zenginlikler ve toplumsal dayanışma gibi konular öğrenilir.

f Millî bayramlar, millî birlik ve beraberliği güçlendiren, vatan sevgisini pekiştiren ve tarihî bilinç kazandıran özel günlerdir. Bu bayramlar sayesinde öğrenciler, geçmişte yaşanan kahramanlıkları öğrenir ve ortak değerler etrafında toplanır.

D

Verilen metinden hareketle aşağıdaki yorumları doğru veya yanlış şeklinde değerlendiriniz.

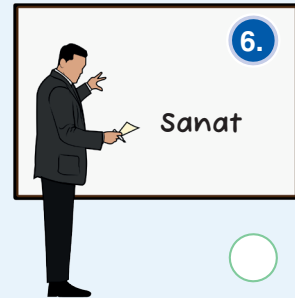
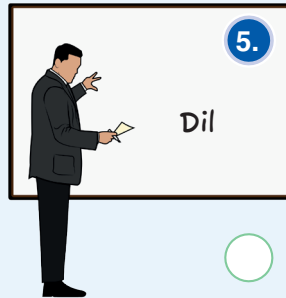
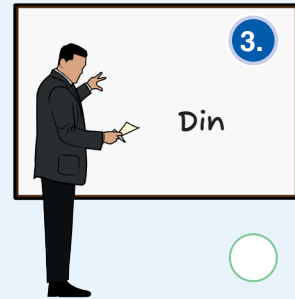

Yılmaz Ailesi, İstanbul'un bir semtinde yaşayan dört kişilik bir ailedir. Baba Hasan Bey, uzun zamandır bir tekstil atölyesinde çalışmaktadır. 2020 yılında başlayan pandemi süreciyle birlikte Hasan Bey'in çalıştığı atölye kapanır ve Hasan Bey işsiz kalır. Bu durum, aile için hem maddi hem de manevi olarak büyük bir sarsıntı yaratır. Kira, faturalar ve çocukların uzaktan eğitim ihtiyaçları derken aile ciddi bir geçim sıkıntısı içine girer. Ancak bu zor günlerde Yılmaz Ailesi, dağılmak yerine birbirine daha sıkı kenetlenir. Anne Emine Hanım ev yapımı mantı satarak aile bütçesine katkı sağlar. Kızı Zeynep siparişleri sosyal medyada paylaşır, oğlu Efe ev işlerinde destek olur. Baba Hasan Bey iş ararken çocuklarıyla daha çok ilgilenir.

AÇIKLAMALAR	✓	✗
1. Aile bireyleri, zorluklar karşısında birbirine destek olarak karşılaştıkları sorunu çözmeye çalışmışlardır.		
2. Bu olay, aile birliğinin toplumdaki dayanışma kültürünü nasıl beslediğini göstermektedir.		
3. Ailede her birey kendi çıkarlarını düşünmüş ve buna göre hareket etmiştir.		
4. Aile içinde kurulan sevgi, anlayış ve iş birliği; toplumsal birlikteliğin en güçlü yapı taşlarından biridir.		
5. İşsizlik gibi ağır bir sorun karşısında pes etmek yerine, soruna yönelik çözümler üretilmiştir.		

E

Aşağıda millî kültürümüzün parçası hâline gelmiş öğeleri "✓" sembolü ile işaretleyiniz.

F

Aşağıda verilen açıklamaları sosyal kültürel bağlarımız ile eşleştiriniz.

İnsanların duygu ve düşüncelerini birbirine aktarmak için sözcükler ya da işaretler aracılığıyla kurduğu iletişimidir. Bir milletin yaşayışına dair her türlü maddi ve manevi değerler bu kavram ile sonraki nesillere aktarılır.

1

Toplumların başından geçen olayları zaman ve yer göstererek anlatan; bunların sebep ve sonuçlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini ele alan bilim dalıdır. Bir birey için hafıza neyse millet için de bu kavram aynı öneme sahiptir.

2

İnsan; kendini bir düşünceye, inanca ait hisseder ve aynı inancın mensuplarına duygusal olarak bağlanır. Ayrıca Ramazan ve Kurban bayramlarının kutlanması, millî birlik ve beraberliğimiz için önemli günlerdendir.

3

Hat, tezhip, minyatür, çini, ebru, kalem işi, halı-kilim-kumaş dokuma, işleme, taş maden işlemeciliği, ahşap işçiliği, keçe, deri, örmecilik, yazmacılık, bakırcılık bu kavramın ögeleri arasındadır.

4

Bir toplumda ya da toplulukta eskiden beri saygıyla korunup kuşaktan kuşağa aktarılan; yaptırım gücüne sahip kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgiler, töreler ve davranışlar (anane-örf) olarak tanımlanır.

5

Bir şeyi eskiden beri görüldüğü biçimde yapma alışkanlığı, âdet anlamına gelir. Bu alışkanlıklar; bir topluluğun kimliğini şekillendiren, nesilden nesile aktarılan ve sosyal düzeni sağlayan önemli unsurlardır.

6

Tarih

Görenek

Gelenek

Din

Sanat

Dil

1. Dil, bir toplumunun hafıza kartı gibidir; toplumun tarihini, geleneklerini, göreneklerini, sevinçlerini ve üzüntülerini içinde barındırır. Bu nedenle toplumdaki bireylerin ortak bir dil konuşmaları, bireylerin sosyal, kültürel ve tarihî bağlarını güçlendirir. Bu yüzden Türkçemizin korunması ve geliştirilmesi, kültürün yaşaması için önemlidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkçemizin korunup geliştirilmesi için yapılacaklar arasında yer almaz?

- A) Türk dilinin zenginliğini ortaya çıkarmak
- B) Türkçenin bilim dili olması için çalışmak
- C) Türkçe sözcüklere alternatif yabancı kelimeler türetmek
- D) Yazı dili ile konuşma dili arasındaki farklılığı gidermek

2. Mevlânâ Celâleddini Rûmî, Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre, Ahi Evran ve Nasreddin Hoca gibi önemli kişiler; Anadolu'nun Türk yurdu olmasında büyük rol oynadılar. Moğol saldırıları sırasında halk zor zamanlar geçirirken bu düşünürler yazdıkları eserler ve güzel sohbetleriyle insanlara yol gösterdiler. İslam dininin güzel yönlerini anlatarak insanların birlik içinde kalmasına yardımcı oldular.

Buna göre Anadolu'da yaşayan düşünürler için,

- I. Dinin birleştirici ve bütünleştirici özelliğinden faydalanmışlardır.
- II. İnsanları bir arada tutmuş, toplumun dağılmasını engellemişlerdir.
- III. Öğretileri yaşadıkları dönemle sınırlı kalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3.

Türk Tarih Kurumu ve MEB iş birliğiyle düzenlenen "Ankara'dan Afyon'a Zafer Yürüyüşü"ne katılan gençler, Büyük Taarruz'un 100. yıl dönümünde ecdadının izlediği rotayı takip ederek 26 Ağustos sabahı Kocatepe'ye ulaştılar. Öğrenciler, bu anlamlı etkinlikte geçmişin bilinmesinin ve ödenen bedellerin farkında olunmasının bugüne ve yarına sahip çıkmak adına taşıdığı önemi vurguladılar.

Buna göre kültürel öğelerimiz arasında yer alan tarihle ilgili,

- I. Millî bilincin oluşmasında önemli rol oynar.
- II. Ortak duygu paylaşımıyla insanları bir araya getirir.
- III. Millî birlik ve beraberliğimizin güçlenmesine yardımcı olur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4. Türk milletinin birliğini ve beraberliğini pekiştiren özel günler, millî ve dinî bayramlar olarak ikiye ayrılır. Hem millî hem de dinî bayramlarımızda toplumun her kesiminden insan, ortak duygularla bir araya gelir ve coşkuyla kutlamalar yapar.

Verilenlerden hareketle bayramlar hakkında,

- I. Ülkede birlik ve beraberliğe güç katar.
- II. Toplum olma bilincini güçlendirir.
- III. Ön yargıların artmasına neden olur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

5. 6 Şubat 2023'te yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen depremzedelerin karşılaştığı sorunları çözmek amacıyla 18 Şubat 2023'te "Evim Yuvan Olsun" kampanyası başlatıldı. Yardımsever vatandaşların yoğun ilgi gösterdiği kampanyaya 15 Mart 2023 itibarıyla 15 bini aşkın konut kaydı yapıldı.

Verilenlerden yola çıkılarak depremzedelerin hangi alanda yaşadığı sorun çözülmeye çalışılmıştır?

- A) Eğitim B) Barınma C) Ulaşım D) Sağlık

6.

Yardımlaşma ve dayanışma, toplumun en küçük parçası olan ailede başlar. Aile içinde sevgi, saygı, anlayış ve paylaşma gibi güzel değerlerin oluşmasında yardımlaşmanın büyük etkisi vardır. Komşuların birbirine yemek götürmesi, aşure gününde aşure dağıtılması bu dayanışmaya örnektir. Türk milleti, tarih boyunca yardımlaşmanın ne kadar önemli olduğunu atasözleriyle de göstermiştir.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yardımlaşma ve dayanışmanın önemini anlatmaz?

- A) Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.
B) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
C) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.
D) Nerede birlik orada dirlik.

7. 28 Kasım 1919 Cuma sabahı Maraş halkı, şehirdeki kale burcunda asılı Türk bayrağının indirilmesiyle büyük bir üzüntü yaşadı. Ulu Cami'de toplanan halk "Bayraksız namaz kılınmaz!" diyerek olaya tepki gösterdi. Cami İmamı Rıdvan Hoca'nın liderliğinde harekete geçen Maraşlılar, kaleye çıkarak bayrağımızı yeniden göndere çektiler ve cuma namazını orada kıldılar.

Verilen metinden hareketle Maraş halkının;

- I. millî bağımsızlık,
- II. ırk üstünlüğü,
- III. vatan sevgisi

kavramlarından hangilerine değer verdiği söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

1. Toplumumuzun ortak kültürüne baktığımızda İslam dininin etkisini birçok yerde görebiliriz. Örneğin; geleneklerimizde, iletişim tarzımızda ve aile içindeki ilişkilerimizde bu etkiler açıkça görülür. Günlük konuşmalarımızda geçen “Doğrunun yardımcısı Allah’tır.”, “Aldatayım diyen aldanır.” gibi ifadeler İslam ahlakının önemli ilkeleri olan doğruluğu ve dürüstlüğü anlatmaktadır.

Verilen bilgilerden hareketle;

- I. dinin toplumsal yaşamın birçok alanını şekillendirdiği,
- II. inancımızın günlük yaşantımızı etkilediği,
- III. atasözlerimizde ahlaki değerlerin göz ardı edildiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

2. 15 Temmuz 2016 günü Türk ordusunun içine gizlice sızmış terör örgütü üyeleri, devletin düzenini bozup kendi yönetimlerini kurmak istediler. Bu kişiler, halkın seçtiği yöneticileri yok sayarak ülkeyi zorla ele geçirmeye çalıştılar. Ancak o gece kadın-erkek, genç-yaşlı demeden tüm milletimiz vatanını korumak için meydanlara çıktı. Türk halkı, demokrasiye sahip çıkarak birlikte hareket etti. Bu kötü girişim, halkın kararlılığı sayesinde başarısız oldu. Böylece milletimiz hem demokrasiyi hem de ülkesini büyük bir tehlikeden kurtardı.

Verilenlerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Halkımız demokrasiyi koruma noktasında önemli bir mücadele sergilemiştir.
- B) Ülkemize yönelik ilk darbe girişimi 15 Temmuz’da yaşanmıştır.
- C) Vatandaşlarımız millet olma bilinciyle hareket etmiştir.
- D) Demokrasimizi hedef alan hain girişim geri püskürtülmüştür.

3. Ramazan ve Kurban bayramlarında sabah erkenden kalkılır, tertemiz ve yeni kıyafetler giyilir. Bu davranış, bayrama gösterilen saygının bir ifadesidir. Bayram gelenekleri arasında en anlamlılarından biri, büyüklerimizi ziyaret etmektir. Aile büyükleri, akraba ve komşular ziyaret edilir. Normalde sık sık görülemeyen akrabalarla buluşularak hasret giderilir ve bayramın coşkusu paylaşılır.

Buna göre, bayramların toplumumuzda

- I. Sevgi ve saygı ortamını oluşturur.
- II. Kuşak çatışmasını artırır.
- III. Toplumsal bağları güçlendirir.

durumlarından hangilerini gerçekleştirmesi beklenir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

4. Tarih, dil, din, mimari, gelenek ve görenekler gibi değerler; birleşerek toplumumuzun kültürünü oluşturur. Kültür, bir toplumun ayakta kalması ve varlığını sürdürmesi için hayati bir rol oynar. Kültürümüz, toplumun her bir ferdi için "biz" duygusu etrafında birleştirir ve ortak bir bağ kurar.

**Buna göre kültürel öğelerimizin aşağıdakilerden hangisine doğrudan katkı sağladığı söylene-
mez?**

- A) Uluslararası iş birliğinin artmasına B) Toplumsal birlikteliğin güçlenmesine
C) Millî kimliğin oluşmasına D) Birlik ve beraberliğin sağlanmasına

5. Millî değerler, hem bireylerin hayatlarına yön verir hem de toplumun bir arada kalmasını sağlar. Bu değerler, sosyal ilişkileri düzenler; millî kimliği korur ve milletin birliğini güçlendirir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi millî değerlerimiz arasında yer almaz?

- A) Vatan sevgisi B) Adalet C) Ayrımcılık D) Tarih bilinci

6. Aşağıda 6. Sınıf öğrencisi Elif'in Kurtuluş Savaşı ile ilgili kaleme aldığı kompozisyona yer verilmiştir:

"Zaman en büyük acıları unutturur da kimse mutluluğu, başarıyı unutmaz. Biz de unutmuyoruz. Bu vatan nasıl bugünlere geldi düşündünüz mü? Nasıl başardığımızı, zaferi kazandığımızı biliyor musunuz? Binlercesine, yüzlerle karşı koyduk. Ama düşmanda bir şey eksikti. Bu; vatan sevgisi, kardeşlik duygusu ve bağımsızlık isteğiydi. Biz kağıtlarıyla yalın ayak cepheye mermi taşıyan annelerimizi, bu vatan uğruna canını veren şehitlerimizi unutamıyoruz. Öyleyse biz gençlerin hedefleri neler olmalıdır? Tarihten aldığımız derslerle geleceğe yönelik hedefler belirlemeliyiz.

Verilenlerden hareketle millî kültür öğelerinden tarih ile ilgili,

- I. Milletin geçmişini ve ortak değerlerini hatırlatır.
II. Millet fertlerinin birlik ve beraberliğini güçlendiren bir kaynaktır.
III. Millî bilincin oluşmasında önemli bir unsurdur.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

7.

Kimi zaman düşünlerde kimi zaman da asker uğurlamalarında halk oyunları ile karşılaşırız. Halk oyunlarımız oynandığı yöre insanının yapısına uygun, canlı ve hareketlidir. Oyunlardaki figürler, ritim, giyim, müzik ve estetik özellikler; yöre insanının duygu ve düşüncelerini, ayrıca yiğitlik, cesaret, çalışkanlık gibi millî değerlerimizi anlatır.

Verilen ifadeler millî birlik ve beraberliğimizi güçlendiren unsurlardan hangisine aittir?

- A) Dil B) Gelenekler C) Din D) Mimari

A

Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinden hareketle yapılan yorumları doğru veya yanlış şeklinde değerlendiriniz.

Osmanlı Devleti'nde Bazı İlginç Vakıflar

Afet Sonrası Bakım Yapan Vakıf

Herhangi bir deprem ve yangın durumunda vakfiyede yazılı mescidin, mektebin ve diğer mekânların tamirinin özenle yapılmasını sağlar.

İsrafı Önleme Vakfı

Sofralardan artan yemeklerin çöpe atılmadan toplanıp yabani hayvanlara ve kuşlara verilmesini sağlar.

a

Vakıflar aracılığıyla toplumsal sorunlar çözülmeye çalışılmıştır.

Doğru

☐

Yanlış

☐

b

Vakıflar yardımlaşma ve dayanışmayı güçlendirmiştir.

Doğru

☐

Yanlış

☐

c

Vakıflar kâr amacı güden kuruluşlardır.

Doğru

☐

Yanlış

☐

d

İnsanların dışında başka canlılara da sahip çıkmışlardır.

Doğru

☐

Yanlış

☐

B

Toplumsal sorunlar arasında yer alan “çevre kirliliği”nin nedenlerini “✓” sembolü ile işaretleyiniz.

Sanayileşme

1

☐

Egzoz gazları

2

☐

Plastik atıklar

3

☐

Ağaçlandırma faaliyetleri

4

☐

Evsel atıklar

5

☐

Fosil yakıt kullanımı

6

☐

Güneş enerjisi kullanımı

7

☐

Ormanların tahribatı

8

☐

C

Aşağıdaki açıklamaları ait oldukları kavramlarla eşleştiriniz.

	Açıklamalar	Afetler	Göç	Salgın Hastalık	İsraf
1.	İnsanların çeşitli nedenlerle yaşadıkları yerden ayrılarak farklı bir yere kalıcı veya geçici süreyle yerleşmeleridir.				
2.	İnsanların yaşamını, malını ve çevresini olumsuz etkileyen; doğal ya da insan kaynaklı olaylardır.				
3.	Bir şeyi gereğinden fazla kullanmak ya da boşa harcamaktır. Yiyecek, su, elektrik, zaman ve para gibi kaynakların boşuna harcanması olarak ifade edilebilir.				
4.	Kısa süre içinde çok sayıda insanı etkileyen bulaşıcı özellikteki sağlık sorunlarıdır.				

D

İsrafı önlemek için yapılacak tutum ve davranışlardan doğru olanları “✓” sembolü ile işaretleyiniz.

☐ İhtiyacımız kadar tüketmeliyiz. 1	☐ Artan yemekleri doğrudan çöpe dökmeliyiz. 2	☐ İhtiyaçlarımızdan çok isteklerimize öncelik vermeliyiz. 3
☐ Son kullanma tarihine dikkat ederek alışveriş yapmalıyız. 4	☐ Özellikle hızlı bozulan ürünleri öncelikli olarak tüketmeliyiz. 5	☐ Yiyecekleri doğru şekilde muhafaza etmeliyiz. 6

E

Aşağıda verilen ifadeleri doğru veya yanlış şeklinde değerlendiriniz.

	AÇIKLAMALAR	✓	✗
1.	Toplumsal sorunlar; toplumun büyük kesimini etkileyen, çözümü de toplumsal olarak hareket etmekle mümkün olan durumlardır.		
2.	Sevda'nın yaşadığı mahallede sel felaketinin yaşanması toplumsal bir sorun olarak değerlendirilebilir.		
3.	Türkiye'de her yıl ortalama 23 milyon ton gıdanın çöpe atılması israfın giderek azaldığını gösterir.		
4.	Doğa kaynaklı afet yaşanan bir yerde gönüllü olarak yardım ekiplerine katılabiliriz.		
5.	Geri dönüşüme gönderilecek atıkları ayrı ayrı biriktirmek yerine hepsini aynı yerde toplamalıyız.		
6.	Toplumsal sorunlara ve çözüm yollarına duyarlılık göstermek, bu sorunların zamanla ortadan kalkmasını sağlar.		
7.	Atalarımız, kişisel çabaları ve iyiliksever duygularıyla onlarca büyük ve küçük vakıf kurmuşlardır.		

F

Aşağıda boş bırakılan yerleri uygun kelimeler ile doldurunuz.

 Vakıf	 Elektronik	 Toplumsal sorun	 Yenilenebilir	 Küresel ısınma	 Göç
---	--	---	---	--	---

- Ekonomik, toplumsal veya siyasi nedenlerle insanların bir ülkeden başka bir ülkeye veya bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitmesine denir.
- kutup bölgelerindeki buzulların erimesine neden olur.
- enerji kaynakları, çevreci, çevreye zarar vermeyen enerji kaynaklarıdır.
- Kullanmadığımız zamanlarda ürünleri kapatarak elektrik enerjisinden tasarruf yapabiliriz.
- İnsanlığın veya bir toplumun huzurunu, sağlığını veya bütünlüğünü tehdit eden; bireylerin yaşam kalitesini düşüren ve sosyal adaleti zedeleyen problemler olarak adlandırılır.
- Bireylerin servetlerinin veya gelirlerinin bir kısmını gönüllü olarak toplumsal fayda için harcamaları kültürünü ortaya çıkarmıştır.

Toplumsal sorunların (evre kirliliği, g, salgın hastalıklar) nedenlerini doğru şekilde gruplandırınız.

Yetersiz hijyen
kořulları

1

Fabrika atıklarının
topraęa veya su
kaynaklarına
karışması

2

Savař, iç
karışıklıklar, ter
olayları ve
güvensiz ortamlar

3

Etnik, dinî
veya kültürel
farklılıklardan
dolayı yaşanan
ayrımcılık ve
dışlanma

4

Sağlık
okuryazarlığının
düşük olması

5

Yetersiz sağlık
hizmetleri

6

Yeřil alanların yok
edilmesiyle hava
kalitesinin düşmesi

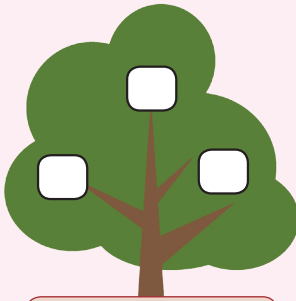
7

Yaşanan bölgede
iř imkânlarının
yetersiz olması

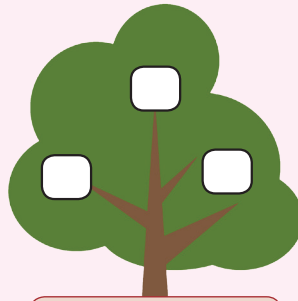
8

Geri dönüşüm
bilincinin
toplumda yetersiz
olması

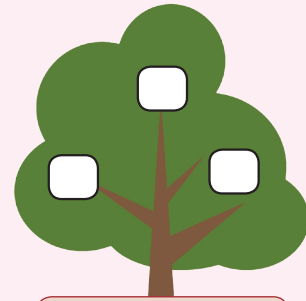
9

evre Kirliliği

G

Salgın Hastalıklar

1.

Her yıl milyarlarca ton gıda israf edilirken milyonlarca insan da açlıkla mücadele ediyor. Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın 2024 Gıda İsrafı Raporu'na göre yılda 1 trilyon dolarlık gıda çöpe gidiyor ve bu devasa israf dünya genelinde açlıktan etkilenen 783 milyon insanı daha da zora sokuyor. (Genel ağ haberi)

Buna göre gıda israfını önlemek için;

- I. alışverişe çıkmadan önce ihtiyaç listesi hazırlamak,
- II. istekleri ihtiyaçlardan önde tutmak,
- III. ihtiyacımız olmayan ürünleri satın almamak

davranışlardan hangilerini yapmak doğru olacaktır?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

2. Ateş karıncaları, dünyanın hemen her yerinde yaşayan ve su baskınlarına karşı etkili bir çözüm geliştirmiş olan canlılardır. Yuvaları su altında kaldığında birçok karınca bir araya gelerek vücutlarıyla su üstünde yüzen bir sal oluşturur ve böylece boğulmaktan kurtulur.

Verilen olayı yorumladığımızda;

- I. zor zamanlarda birlik olmanın hayati önem taşıdığı,
- II. bireysel çabanın toplumsal çabadan daha etkili olduğu,
- III. bireylerin tek başına aşamayacağı sorunları yardımlaşmayla çözebileceği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

3. Toplumda insanlar, “ben” yerine “biz” duygusuyla hareket ederek birçok olumsuz durumdan kurtulur.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamaya uygun bir örnek değildir?

- A) Deprem sonrası arama kurtarma faaliyetlerine katılmak
- B) İhtiyacı olanlara yönelik giysi kampanyası başlatmak
- C) Askıda ekmek uygulamasına katkı sağlamak
- D) Apartmanın sorunları karşısında sorumluluk almaktan kaçınmak

4.

GENEL AĞ HABERİ

Eskişehir’de 8’inci sınıf öğrencisi M. Çakmakçı ekmeğin bayatlamasını engelleyen doğal katkı maddesi üretti. Çakmakçı; portakal kabuğu, dut yaprağı, keçiyoynuzu ve fesleğen kullanarak ekmeğin bayatlamasını engelleyen doğal bir katkı maddesi geliştirmiştir.

Genel ağ haberindeki öğrenci aşağıdaki toplumsal sorunlardan hangisine yönelik çözüm üretmek istemiştir?

- A) Göç
- B) Gıda israfı
- C) Küresel ısınma
- D) Hava kirliliği

5. Bireylerin sahip oldukları servet ya da gelirlerinin bir kısmını gönüllü olarak hayır işlerine veya kamu yararına harcamaları, vakıf kavramını ortaya çıkarmıştır. Her türlü övgüyü hak eden bu vakıflar; toplumsal sorunları çözmeye, ihtiyacı olan insanlara ve canlılara yardım etmeye koşmuştur.

Buna göre vakıflarla ilgili olarak

- I. Toplumsal ihtiyaçların karşılanması amacıyla oluşturulmuştur.
- II. Yardımlaşma ve dayanışma kavramını ön plana çıkarmıştır.
- III. Toplumsal problemlerin çözülmesine olanak sağlamıştır.

yargılarından hangilerini söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6.

Fatih Sultan Mehmet Han’ın 1470 tarihli vakfiyesinde yer alan hayır şartlarına göre yatağa düşmüş ve evine doktor getirme imkânı olmayan hastalara başvuruları hâlinde doktor gönderilecektir. Ayrıca imarete gelen misafirler güler yüzle karşılanacak, misafir olarak kalmak isterlerse üç günü aşmamak şartıyla ağırlanacak ve yeme-içme ihtiyaçları karşılanacaktır.

Buna göre hakkında bilgi verilen vakfın;

- I. barınma,
- II. beslenme,
- III. sağlık

alanlarından hangilerine yönelik faaliyette bulunduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7.

GENEL AĞ HABERİ

Kuzey Afrika ülkeleri peş peşe gelen yangınlar, deprem ve sel ile sarsıldı. Rekor derecelere ulaşan hava sıcaklıkları, Tunus ve Cezayir’de orman yangınlarına yol açtı. Temmuz ve ağustos aylarında binlerce hektarlık ormanlık alan kül oldu ve yangınlarda onlarca kişi hayatını kaybetti. Fas, son yüz yılın en büyük depremiyle sarsıldı; depremden etkilenen bölgelerde 6,6 milyon kişinin yaşadığı bildirildi. Libya’da ise Daniel (Daniel) Kasırgası Libyalıların hayatını kâbusa çevirdi.

Genel ağ haberinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Aynı dönemde çok sayıda afet yaşandığı görülmüştür.
- B) Ardı ardına gelen felaketler, bölge halkını derinden etkilemiştir.
- C) Kasırgalar, altyapısı zayıf bölgelerde çok daha yıkıcı olmuştur.
- D) Afetlerde sadece çevre değil, aynı zamanda insan yaşamı da büyük ölçüde etkilenmiştir.

1. Bireyler, içinde bulundukları gruplara bağlı olarak belirli davranışları sergilemek durumundadır. Bu duruma “rol” denir. Her birey, aynı anda birden fazla role sahip olabilir. Kişilerin rolleri, yer aldıkları gruplara göre farklılık gösterir. Örneğin, bir kişi evinde “anne”, okulda “öğretmen”, alışveriş yaparken ise “müşteri” rolünü üstlenebilir. Ayrıca roller zamanla da değişiklik gösterebilir. Örneğin, bu bireylerin çocuğu dünyaya geldiğinde artık anne veya baba rollerini üstlenebilirler.

Verilen bilgilerden hareketle,

- I. Bir kişi birden fazla rol üstlenebilir.
- II. Roller sadece ortama göre değil, zamana göre de değişebilir.
- III. Rol, bir kişinin bir grupta nasıl davranması gerektiğini gösterir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

2.

Merhabalar, ben Mehmet. 12 yıldır öğretmenlik mesleğini yapıyorum. Yıllar önce ben de sizin gibi evimizde annemin ve babamın çocuğu, babaannemin torunu iken okula başladıktan sonra sınıftaki birçok öğrencinin arkadaşı olmuştum. O zamanlarda kardeşim doğduğunda abi olmanın mutluluğunu yaşamıştım. Şimdi okulda öğrencilerimin bilimle ilgilenmeleri, meraklı ve saygılı bireyler olmaları için emek veren bir öğretmenim. Zaman zaman ben de seminerlere katılıyorum, sizler gibi yeni bilgiler öğreniyorum.

Verilen bilgilerden hareketle Mehmet Öğretmen ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Doğuştan ve sonradan elde edilen rolleri olmuştur.
- B) Öğretmenlik mesleğinin bilgi aktarmaktan ibaret olduğunu düşünmektedir.
- C) Farklı gruplara katılarak farklı roller elde etmiştir.
- D) Kişisel gelişimine önem vermektedir.

3.

Ben Ela. Atatürk Ortaokulunda 6. sınıfta okuyorum. Sabah uyandığımda okul formamı giydikten sonra annem, babam ve ablamla birlikte kahvaltı yaparım. Ardından okul servisine binip okula giderim. Derslerde öğretmenlerimin sorularını dikkatle dinleyip doğru cevaplamaya gayret ederim. Okulumuzdaki drama kulübünde yer aldığım için yapılan etkinliklere düzenli olarak katılırım. Eve döndüğümde ailemden izin alarak arkadaşlarımla parka gidip oyun oynamayı çok severim.

Verilen bilgilere bakıldığında Ela'nın gün içerisinde hangi role sahip olduğu söylenemez?

- A) Öğrenci B) Evlat C) Abla D) Yolcu

4. Ebru sanatı, su yüzeyine serpilten boyaların özel tekniklerle şekillendirilip kâğıda aktarılmasıyla oluşan geleneksel bir Türk süsleme sanatıdır. Bu sanat, UNESCO tarafından “İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi”ne dahil edilmiştir. Ebru sanatı, kurslar ve atölye çalışmaları ile desteklenmektedir. Korunması, tanıtılması ve gelecek nesillere aktarılması için yerel, ulusal ve uluslararası çalışmalar yürütölmektedir.

Buna göre hakkında bilgi verilen çalışmaların;

- I. millî kültürümüzün korunması ve yaşatılması,
- II. kültürel mirasın geniş kitlelere tanıtılması,
- III. millî kimliğimizi oluşturan değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması

amaçlarından hangilerini gerçekleştirilmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

5.

ZİMEM DEFTERİ

Zimem defteri, Osmanlı döneminde borçlarını ödeyemeyenlerin borçlarının yazıldığı defterdir. Varlıklı kişiler, ihtiyaç sahiplerinin borçlarını gizlice öder; isimlerinin bilinmesini istemezlerdi. Borçlular tespit edilemezse rastgele kişilerin borçları kapatılırdı. Bu gelenek günümüzde de uygulanmaya devam etmektedir.

Verilen metinden hareketle zimem defteri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk toplumunun yardımlaşma anlayışını yansıtan önemli bir uygulamadır.
- B) İhtiyaç sahipleri incitilmeden yardım yapılmaya çalışılmıştır.
- C) Toplumda bireyler arasındaki gelir farkını artırma amacı taşımıştır.
- D) Geçmişten günümüze yaşatılan kültürel bir değer hâlini almıştır.

6. Afetler kadar tehlikeli olan salgın hastalıklar, bugüne dek milyonlarca insanın hayatını yitirmesine neden olmuştur. Salgınların isimleri ve özellikleri zamanla değişse de insanlık üzerindeki yıkıcı etkileri varlığını sürdürmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi salgın hastalıklara karşı alınabilecek bireysel tedbirler arasında yer almaz?

- A) Hijyen kurallarına uymak
- B) Maske kullanımına özen göstermek
- C) Aşı kampanyaları düzenlemek
- D) Sosyal mesafeye dikkat etmek

1. En az iki kişiden oluşan, ortak bir amaçları olan aralarında dayanışma ve iş birliği bulunan topluluğa “grup” denir.

Buna göre grup özelliği taşıyan topluluklara iki tane örnek veriniz.

2. Sosyal bilgiler öğretmeni rollerle ilgili konu anlatırken “Bazı roller kısa sürerken bazı roller daha uzun sürebilir.” demiştir.

Buna göre verilen yargıyı destekleyen bir örnek yazınız.

- 3.** Katıldığımız gruplardaki rollerimizin bize yüklediği bazı sorumluluklar vardır. Rollerden beklenen sorumluluklar bulunulan ortama ve çevreye göre değişebilir.

Buna göre öğrenci olarak okuldaki sorumluluklarımız nelerdir? İki tane örnek yazınız.

4. Ülkemizde her yıl Türkistan'daki Türk topluluklarının geleneksel sporlarını, oyunlarını, çadır yaşamlarını ve kültürel yaşam tarzlarını tanıtan Etnospor Festivali düzenlenmektedir. Bu etkinliğe çeşitli Türk devletlerinden sporcular ve konuklar katılmaktadır. Festival sayesinde katılımcılar; ortak sporlar yaparak, benzer oyunlar oynayarak ve yöresel kıyafetler giyerek bir araya gelme fırsatı bulmaktadır.

Verilen metinde kültürel bağlarımızdan hangisi üzerinde durulmuştur?

5. İbn Haldûn, bir sözünde “Bir su damlası diğer su damlalarına nasıl benziyorsa bir milletin geleceği de geçmişiyle o ölçüde benzerlik taşır.” demiştir.

Buna göre verilen cümlede millî kültür öğelerimizden hangisi vurgulanmıştır? Yazınız.

- 6.** Türk milleti zor dönemlerde bile değerlerinden kopmamış, aksine bu değerlere sımsıkı sarılarak millî varlığını sürdürmüştür.

Toplumsal birlik ve beraberliğimiz için büyük önem taşıyan değerlerimize “üç tane” örnek veriniz.

7. Türk dili, millî birlik ve beraberliğimizin oluşmasında ve millî kimliğimizin korunmasında önemli bir rol oynar.

Türk dilini korumak ve geliştirmek için neler yapabiliriz? İki tane örnek veriniz.

8. Vakıf, bireylerin yardımlaşma amacıyla sahip oldukları servet veya gelirinin bir kısmını gönüllü olarak kamu yararına harcama gayesiyle ortaya çıkmıştır.

Vakıfların toplumsal hayata katkıları neler olmuştur? İki tane örnek yazınız.

- 9.** Bazı dönemlerde darbeciler tarafından demokrasiye müdahale edilmiş, yönetime zorla el konulmuştur. Benzer bir müdahale girişimi 15 Temmuz 2016 günü yaşandı. Türk devleti ve milletini hedef alan hain girişim, kahramanca direnişle geri püskürtülmüştür.

Buna göre darbe girişimine kalkışanların hangi kavramları özümseyemedikleri söylenebilir?

- 10.** İnsanların bir yerden başka bir yere çeşitli nedenlerden dolayı geçici ya da kalıcı olarak taşınmasına göç denir.

Göçün nedenleri nelerdir? Üç tane örnek yazınız.

Cevap Anahtarı

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller

- A** Doğru: a, c, d Yanlış: b
B ✓: 1, 2, 4, 5, 6 X: 3, 7
C ✓: a, b, d, e, f X: c, g, h
D a: Aile / Baba, anne, çocuk, evlat
b: Sınıf grubu / Öğrenci, arkadaş
c: Basketbol takımı / Kaptan, oyun kurucu vb.
d: Sivil toplum örgütü / Üye, gönüllü
E 1: GÖREV 2: OKUL
3: BİREY 4: TOPLUM
5: TORUN 6: ŞEFKAT
F ✓: Mühendis, Sanatçı, Öğrenci, Futbolcu
G ✓: Şefkat, Paylaşım, İletişim, Nezaket
H 1. c 2. a 3. d 4. b

01 Öğrenme çıktısı değerlendirme testi	1 2 3 4 5 6 7 B C C B D C B
02 Öğrenme çıktısı değerlendirme testi	1 2 3 4 5 6 D B D A C A

Kültürel Bağlanımızın ve Millî Değerlerimizin Toplumsal Birlikteliğimize Katkısı

- A** 1: mevsimlik 2: millî kültür
3: geleneksel 4: halk oyunları
5: darbe
B Doğru: a, b, c Yanlış: d
C a. 3 b. 2 c. 1 d. 5 e. 4 f. 6
D ✓: 1, 2, 4, 5 X: 3
E ✓: 1, 3, 4, 5, 6 X: 2
F 1: Dil 2: Tarih
3: Din 4: Sanat
5: Gelenek 6: Görenek

03 Öğrenme çıktısı değerlendirme testi	1 2 3 4 5 6 7 C A D B B C B
04 Öğrenme çıktısı değerlendirme testi	1 2 3 4 5 6 7 A B B A C D B

Toplumsal Sorunlar ve Çözüm Önerileri

- A** Doğru: a, b, d Yanlış: c
B ✓: 1, 2, 3, 5, 6, 8 X: 4, 7
C 1: Göç 2: Afetler
3: İsrar 4: Salgın Hastalık
D ✓: 1, 4, 5, 6 X: 2, 3
E ✓: 1, 2, 4, 6, 7 X: 3, 5
F 1: göç 2: Küresel ısınma
3: Yenilenebilir 4: elektronik
5: toplumsal sorun 6: vakıf
G Çevre Kirliliği: 2, 7, 9
Göç: 3, 4, 8
Salgın Hastalıklar: 1, 5, 6

05 Öğrenme çıktısı değerlendirme testi	1 2 3 4 5 6 7 C B D B D D C
01 Öğrenme alanı değerlendirme sınavı	1 2 3 4 5 6 D B C D C C

AÇIK UÇLU SORULAR

- 1: 6-A sınıfı öğrencileri. Okul Basketbol takımı
2: Öğrencilik rolü, sokaktaki oyun grubunda yer aldığımız role göre daha uzun sürer.
3: Okula zamanında gelmek. Sınıf kurallarına uymak.
4: Gelenek-görenekler
5: Tarih
6: Vatanseverlik, Misafirperverlik, bağışsızlığa düşkünlük
7: Dilimizi yabancı dillerin etkisinden korumak. Türkçeyi kurallarına göre konuşmak ve yazmak
8: Birlik ve beraberliği güçlendirmişlerdir. Toplumsal sorunlara çözüm üretmişlerdir.
9: Demokrasi ve millî egemenlik kavramlarını özümseyemedikleri söylenebilir.
10: Savaşlar, afetler, çatışmalar

2. ÖĞRENME ALANI: EVİMİZ DÜNYA

Ülkemizin, Kıtaların ve Okyanusların Konum Özellikleri

- A** Batısında Erzurum, kuzeyinde Ardahan, güneyinde Ağrı ve Iğdır gibi iller bulunmaktadır.
B 2: İstanbul'da Akdeniz iklimi ile Karadeniz iklimi arasında bir geçiş iklimi görülür.
3: Doğal bitki örtüsü makidir. Ancak kuzeye doğru gidildikçe ormanlar (kayın, meşe, gürgen vb.) yaygınlaşır.
4: Belgrad Ormanı, Adalar, Haliç ve çevresindeki mesire yerleri de önemli doğal güzellikleridir.
5: Çok sayıda köprü (Boğaziçi Köprüsü, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü, Yavuz Sultan Selim Köprüsü), tünel bulunur.
6: İstanbul'un batısında Tekirdağ, doğusunda Kocaeli illeri yer alır. Ayrıca Karadeniz ve Marmara Denizi'ne kıyısı vardır.
7: İstanbul, genellikle alçak tepeler ve vadilerden oluşur. Boğaziçi, derin bir vadiyi andırır. Kıyı şeridi yer yer yarımada, burun ve koylar içerir.

8: Ayasofya, Sultanahmet Camii, Topkapı Sarayı vb.

- C** Paralellerin Öz...: 1, 4, 6, 7, 9, 11
Meridyenlerin Öz...: 2, 3, 5, 8, 10, 12
D Mutlak Konum: 2, 3, 6, 7
Göreceli Konum: 1, 4, 5, 8
E 1: coğrafi konum 2: 111
3: mutlak 4: 4
5: geoit
F ✓: a, b, d, e X: c
G a: Kuzey Amerika b: Avrupa
c: Asya d: Güney Amerika
e: Afrika f: Okyanusya
g: Antarktika
H ✓: 1, 2, 3, 5 X: 4
I 1: KKTC 2: Romanya
3: Filistin 4: Libya
5: Mısır

01 Öğrenme çıktısı değerlendirme testi	1 2 3 4 5 6 7 7 A C C C B B D D
02 Öğrenme çıktısı değerlendirme testi	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 C D C B D B B A B C A

Doğal ve Beşerî Çevre Özellikleri Arasındaki İlişki

- A** ✓: 1, 3, 4, 6 X: 2, 5
B ✓: 3, 4, 6
C ✓: 1, 2, 4, 6, 7, 8 X: 3, 5
D 1: Atmosfer 2: Meteoroloji
3: Yağış 4: Hava olayları
5: Hava durumu 6: İklim
E Akdeniz iklimi: ılık, Marmara, kış, maki, turuncgiller
✓: Antalya, Muğla
Karadeniz iklimi: yağışlı, Marmara, sonbahar, orman, çay
✓: Rize, Trabzon
Karasal iklim: soğuk, doğu, ilkbahar, bozkır, haşhaş
✓: Ankara, Erzurum
F 1: nüfus 2: TÜİK
3: engebeli 4: toplu
5: göç 6: tarımsal
G Doğal Çevre: 1, 2, 5
Beşerî Çevre: 3, 4, 6
H Dağ: ✓: a, b X: c
Ova: ✓: a, c X: b
I ✓: İçme suyu, Tarımsal sulama, Balıkçılık, Sportif faaliyetler, Ulaşım
i 1: ✓: a 2: ✓: b

03 Öğrenme çıktısı değerlendirme testi	1 2 3 4 5 6 7 D A B C A C C
04 Öğrenme çıktısı değerlendirme testi	1 2 3 4 5 6 B D C D A B